

prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Central)
Judecător: T. Avasiloaie
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: I. Cimpoi, A. Danilov, I. Secrieru

ÎNCHEIERE

4 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
Judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Iuliana Oprea

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux” împotriva Biroului Vamal Centru cu privire la contestarea actului administrativ și restituirea sumei achitate suplimentar la vămuirea mărfii,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 5 decembrie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux” și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 23 iunie 2017,

c o n s t a t ă :

La 2 mai 2017, Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Centru cu privire la contestarea actului administrativ și restituirea sumei achitate suplimentar la vămuirea mărfii.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în temeiul contractului nr. TR-1/H2H din 19 septembrie 2016 și invoce 053387 din 23 februarie 2017 a procurat: cuptoare electrice, uscătoare de rufe, papuci, ciorapi, maiouri. La postul vamal Chișinău, brokerul vamal a completat, stocat, înregistrat pe serverul programului

informațional Asycuda World și tapat declarația vamală în detaliu 3029 I 14345 din 27 februarie 2017 de plasare în regim de import definitiv a mărfii, cu determinarea valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă ori în baza prețului efectiv plătit sau de plătit, cu completarea formularului tipizat DVV-1 pentru anunțarea valorii în vamă, determinată prin metoda nominalizată (metoda 1).

Astfel, la traversarea frontierei de stat conform declarației vamale - 3029 I 14345 din 27 februarie 2017 a achitat plățile vamale în sumă de 206 874,52 lei pentru marfa procurată.

Colaboratorul vamal din considerente neclare, fără nici un argument a refuzat validarea declarațiilor vamale completate conform metodei 1 și a întocmit actul de inspecție din 30 aprilie 2016 în care a menționat, că urmează de determinat valoarea mărfii în vamă după metoda 6, solicitând completarea formularului tipizat DVV-2.

Astfel, la completarea formularului tipizat DVV-2 valoarea în vamă a fost majorată pentru declarația vamală 3029 I 14345 din 27 februarie 2017 până la suma de 498 496,70 lei.

Nefiind de acord cu actul de inspecție și cu metoda de declarare a valorii mărfii în vamă și completarea formularului tipizat DVV – 2, la 7 martie 2017 Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux” s-a adresat cu cerere prealabilă în adresa Biroului Vamal Centru prin care a solicitat restituirea sumei achitate în plus, dar nu a primit răspuns.

Specifică reclamantul că actul de inspecție este ilegal, deoarece colaboratorul vamal în cazul depistării unor nereguli de îndeplinire a declarației vamale conform metodei 1, urma să argumenteze din ce cauză documentele prezentate sunt considerate insuficiente sau neveridice.

De asemenea, susține reclamantul că potrivit legislației vamale colaboratorul vamal face mențiuni pe versoul DVV-1 în cazul în care se impune rectificarea calculelor efectuate de către reclamant, însă acesta a solicitat completarea DVV 2, invocând că Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux” a dat acordul la majorarea valorii în vamă, fapt care nu corespunde realității.

În susținerea declarării corecte a valorii mărfii în vamă prin metoda 1 Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux” a indicat, că aceasta a prezentat datele cu privire la prețul veridic a mărfii importate.

Relatează reclamanta că în cazul în care metoda 1 nu poate fi aplicată, autoritatea vamală este în drept să determine valoarea în vamă după alte metode de verificare, decât cea aleasă de către agentul economic. La caz, indică reclamanta că colaboratorul vamal a aplicat metoda 6 de determinare a valorii mărfii în vamă, adică în baza tranzacțiilor cu mărfuri similare.

Consideră Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux” că declararea unui alt preț pentru marfa similară de către alți agenți economici nu poate fi pus ca bază pentru alte mărfuri, deoarece la determinarea similitudinii mărfurilor se iau în considerație următoarele caracteristici: calitatea, existența mărcii comerciale, reputația pe piață, țara de origine, producătorul. Biroul vamal nu a prezentat nicio probă, care ar confirma că producția importată de către Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux” are aceeași calitate ca și mărfurile importate de alți agenți economici, cu atât mai mult că autoritatea vamală prezintă descifrările deja majorate de ei.

În drept și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 126 a Constituției Republicii Moldova, Protocolului de aderare al Republicii Moldova la Acordul de la Marrakesh privind constituirea Organizației Mondiale a Comerțului din 08 mai 2001, art. 127 din Codul Vamal, art.6 al.(1), art.7 al.(1), art. 17 pct.3 (a) al Legii nr.1380-XII din 20 noiembrie 1997, art. 10 al.(2), art. 17 din Legea cu privire la tariful vamal, pct. 19 al Regulamentului cu privire la modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, art. 14, 16, 26, 27 din Legea contenciosului administrativ.

Solicită Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux” anularea actului de inspecție din 22 februarie 2017 emis în privința declarației vamale 2070 I 14345 din 27 februarie 2017, ca fiind ilegal, cu obligarea Biroului Vamal Centru să restituie suma de 291 622,18 lei încasată suplimentar pentru vămuirea mărfii importate.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, (sediul Central) din 23 iunie 2017, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 69, 74-76).

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond s-a bazat pe cercetarea completă, a tuturor probelor prezente și a constatat că actul administrativ contestat, emis de autoritatea vamală este legal.

Prin deciziei Curții de Apel Chișinău din 5 decembrie 2017, s-a respins apelul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux” și s-a menținut hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Central) din 23 iunie 2017 (f.d. 100-109).

Astfel, instanța de apel a conchis că motivele invocate de apelant nu și-au găsit reflectare de fapt în probele acumulate la materialele dosarului, argumentele formulate în cererea de apel sunt neîntemeiate.

Totodată, instanța de apel a indicat că, prima instanță a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și corect a aplicat normele de drept material și procedural și în consecință a adoptat o hotărâre legală și întemeiată

La 11 ianuarie 2018, Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux” a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 5 decembrie 2017, solicitând

admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

Recurentul, Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux”, în motivarea recursului a indicat că instanțele de judecată la adoptarea hotărârilor contestate, au aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios. Recurentul menționează că instanța de apel examinând apelul a trecut în mod superficial argumentele invocate de către Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux” și materialul probator anexat la materialele cauzei, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului sub toate aspectele, în raport cu legislația ce guvernează litigiul în cauză.

Recurentul specifică că careva probe care ar demonstra că există divergențe între datele prezentate de declarant, la materialele cauzei nu au fost prezentate de către Biroul Vamal Centru.

Astfel remarcă că autoritatea vamală este în drept să determine valoarea în vamă în cazul când există temei de a considera că datele prezentate de declarant nu sunt veridice.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 22 februarie 2018, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs Biroului Vamal Centru informându-i că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Până la examinarea cauzei, Biroul Vamal Centru nu au depus referință la cererea de recurs, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux” este inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Materialele cauzei dovedesc faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată în termen recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux” împotriva deciziei instanței de apel din 5 decembrie 2017.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al aceste căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiasvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor

înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*a se vedea*, de exemplu, *Kukkonen v. Finlanda (nr. 2)*, ibidem, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (excepții preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, ibidem, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrații a justiției (*a se vedea*, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, para. 41, *Marc Brauer*, ibidem, para. 35; *Miessen*, ibidem, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux” este formulată în baza art. 432 din Codul de procedură civilă, așa cum prevede art. 437 alin. (1), lit. f) din Codul de procedură civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentului întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acestuia,

inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra căror instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 24; *Beniamin Nersesyán*, *ibidem*, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurentul Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux” a formulat prezenta cerere după ce au avut posibilitatea de a fi audiat de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra

inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux” nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Maria Ghervas

Iuliana Oprea